

«Voedselhulp in land van overvloed»

Dynamo, het samenwerkingsverband van Limburgse armoedeverenigingen, heeft een jaar intensief gewerkt rond het thema gezonde voeding. Het sluitstuk hiervan is de brochure "Voedselhulp in land van overvloed", die met onze ondersteuning tot stand kwam.

De heldere brochure bevat vijf haalbare beleidsadviezen voor lokale besturen:

1. Ondersteun initiatieven die de toegang tot gezonde voeding vergroten.
2. Sociaal restaurants zijn een must in elke gemeente.

3. Een sociale kruidenier: een goed alternatief.
4. Voedselpakket: evenwichtig en gezond
5. Ondersteun vrijwilligerswerking voedselbedeling.

Dynamo verspreidde de brochure onder de Limburgse lokale besturen en OCMW's en liet ze opnemen in het e-zine van de provinciale dienst gezondheid.

Daarnaast stapt het samenwerkingsverband naar organisaties die voedsel bedelen in Limburg. FV

De brochure kan je raadplegen via <http://www.rimo.be/publicaties/andere.html>.

Topoverleg over posthoornwijk

Beringen – Het Vlaams Woningfonds (VWF) is dit najaar met een 6-koppige delegatie afgezakt naar de Posthoornwijk in Beringen.

O.a. de voorzitter, de ondervoorzitters en de algemeen directeur waren aanwezig. Op uitnodiging van RIMO Limburg en het stadsbestuur kwamen ze de structurele problemen van de wijk bespreken. Ondanks een positieve kentering in het leefklimaat blijven er immers een aantal problemen waardoor de bewoners

geen toekomst zien in de wijk: de hoge huur- en koopprijzen, bouwtechnische gebreken en manke communicatie met het Woningfonds. De VWF-delegatie engageerde zich om de problemen te bespreken in de Raad van Bestuur en nog voor het jaareinde terug te koppelen. We wachten af! PM

De volledige perstekst kan u raadplegen op <http://www.rimo.be/publicaties/andere.html>

Domiciliefraude of overlevingsstrategie?

Minister Turtelboom gaat de strijd aan tegen de fraude met fictieve adressen. Maar bij een blinde, rechtlijnige aanpak dreigen de meest kwetsbaren opnieuw de zwaarste rekening te betalen. Dat blijkt uit ons onderzoek naar 'adreshuurders' of 'postbuslogeurs'. Daarom verspreidden we een opiniestuk naar de pers. We doen minister Turtelboom daarin drie aanbevelingen.

Schulden niet verhalen op gezinsleden of partners

Met een nepadres willen adreshuurders vooral vermijden dat hun familie of partner opdraait voor hun schulden. We vragen daarom dat hulpverleners mensen met schulden sneller en van meer nabij volgen. Daarnaast pleiten we ervoor dat

mensen met zware schulden gedurende een afgebakende periode een apart adres kunnen huren.

Recht op sociale zekerheid individualiseren

Adreshuurders hebben weinig stabiele relaties. Omdat ze onzeker zijn over de relatie met de persoon bij wie ze momenteel inwonen, houden ze liefst een eigen adres achter de hand. We vragen daarom dat het recht op sociale zekerheid, net zoals het recht op loon, geïndividualiseerd wordt.

Ambtelijke schrapping slechts uitzonderlijk doorvoeren

Als je niet blijkt te wonen op je officiële adres, dan kan de gemeente je 'ambtelijk

schrappen'. Het gevaar dat je zo in de illegaliteit verdwijnt, is reëel. Daarom pleiten wij ervoor dat ambtelijke schrapping een laatste, uitzonderlijke stap blijft. KB

Ons volledige opiniestuk hierover kan je raadplegen via: www.rimo.be/nieuws.html. Ons onderzoeksrapport 'postbuslogeurs' vind je op: http://www.rimo.be/publicaties/eigen_uitgaven.html

RIMO

INFORMATIE VAN HET OPBOUWWERK IN LIMBURG

OKT - NOV - DEC '09 | Nr.4

BELGIE-BELGIQUE
P.B.
3500 HASSELT 1
12/2853

P509242

JAARGANG 12
DRIEMAANDELIJXS

DIALOOG TUSSEN LOKAAL BELEID EN ARMOEDEVERENIGINGEN

Samenwerken: van wet naar wens

Armoedebestrijding kan niet op een eiland gebeuren. Beleid én mensen in armoede kunnen best de handen in mekaar slaan en elkaar versterken. Of samenwerken in deze context eenvoudig is? Zeker niet, maar het werpt wel zijn vruchten af.

De Vlaamse overheid ontwikkelde dit inzicht al een tijdje geleden en maakte van de dialoog tussen het (lokale) beleid en de verenigingen waar armen het woord nemen een prioriteit. Afzonderlijk van elkaar, in twee aparte decreten, legde de Vlaamse overheid de twee betrokken partners op dat onderlinge samenwerking een must is.

Het 'lokale' in het sociale

Het decreet 'lokaal sociaal beleid' van 2004 wil een nieuwe wind laten waaien doorheen het sociaal beleid op lokaal vlak. Gemeente en OCMW pakken hierbij samen de ongelijkheden tussen burgers op het vlak van grondrechten aan. Het decreet zet aan tot een betere planning, waarbij heel wat medespelers op het sociale werkveld betrokken moeten zijn. In het bijzonder die lokale partners, die de meest kwetsbare bewoners bereiken.

Het betrekken van de kwetsbare doelgroepen bij het lokaal sociaal beleid levert ongetwijfeld een meerwaarde op: een draagvlak voor beleidsbeslissingen, betere maatregelen die aansluiten bij de behoeften van de doelgroepen, rendementsverhoging, noem maar op. Het is een waardevolle, maar tegelijk moeilijke opdracht. Samenwerken met de verenigingen waar armen het woord nemen, kan een hulpmiddel zijn.

Participatie is groepsgebeuren

Mensen verenigen zich om hun stem

sterker te laten klinken en hun belangen te verdedigen. Doordat mensen deel uitmaken van een groep, staan ze immers sterker. Voor mensen in armoede is dit niet anders. Zij zijn verenigd in verenigingen waar armen het woord nemen. Mensen in armoede ondervinden dagdagelijks de knelpunten in de samenleving. Zij weten het best wat er mank loopt. Die expertise, gebaseerd op ervaringskennis, dragen zij vanuit het decreet armoedebestrijding uit naar het beleid.

Van moeten naar willen

Toch is samenwerken meer dan alleen iets van MOETEN in het kader van de opgelegde wetgevende richtlijnen. Het is ook iets van graag WILLEN vanuit de overtuiging dat samenwerken leidt tot meer effectiviteit op het vlak van armoedebestrijding. RIMO Limburg heeft daartoe in de voorbije periode praktijkvoorbeelden onder de loep genomen.

De resultaten uit het onderzoeksrapport vormen een pleidooi om samen te werken, om elkaar te versterken, om op zoek te gaan naar een formule van samenwerking op maat van de lokale context. Laat je inspireren...

CM

In dit nummer

In dit nummer staan we stil bij ons onderzoeksrapport "Een bruisend beleid. Investeren in dialoog loont".

Dit rapport neemt de samenwerking tussen Limburgse armoedeverenigingen en lokale besturen onder de loep. We zoomen in op de samenwerking in Houthalen-Helchteren en op de ondersteunende rol die wij als opbouwwerkorganisatie in de dialoog opnemen.

Claudia Mellebeek, RIMO-projectleider armoede: "Samenwerking tussen lokaal bestuur en armoedeverenigingen leidt tot meer effectiviteit op het vlak van armoedebestrijding."

Verder vind je een interview met Dirk Geldof over de uitdagingen voor het welzijnswerk in de huidige risicomaatschappij en ons standpunt over de strijd van Turtelboom tegen de domiciliefraude.

COLOFON

Teksten: Melissa Bosmans, Klara Bulckens, Jef Lingier, Claudia Mellebeek, Peter Meeuwissen, Frederik Vaes, Peter Weyns.

Coördinatie: Lucrèce Ory

Eindredactie: Klara Bulckens

Foto's: RIMO Limburg

Vormgeving: Kristel Moors

Druk: Drukkerij Aerts

RIMO LIMBURG

Marktplein 9 b 21
3550 Heusden-Zolder
tel. 011/22 21 96 - fax: 011/22 94 31
www.rimo.be

Ons onderzoeksrapport: "Een bruisend beleid. Investeren in dialoog loont."

In opdracht van het provinciebestuur interviewde RIMO Limburg lokale besturen en armoedeverenigingen over het wel en wee van hun samenwerking. De bevindingen vonden hun weerslag in het onderzoeksrapport "Een bruisend beleid. Investeren in dialoog loont." We praten met RIMO-onderzoekster Melissa Bosmans.

RIMO Limburg: In het eerste deel van je rapport schets je het theoretisch kader waarbinnen je je onderzoek hebt gevoerd. Daarbij hamer je op het belang van beleidsparticipatie voor kwetsbare groepen. Maar is dat nu echt waar deze mensen van wakker liggen? Situeren hun noden zich niet elders?

Melissa Bosmans: Inderdaad, mensen in armoede liggen daar niet echt wakker van. Armoedeverenigingen dan weer wel. Vooral verenigingen waar armen het woord nemen, moeten voldoen aan zes criteria. Eén daarvan is "werken aan maatschappelijke structuren". Verenigingen waar armen het woord nemen moeten dus de betrokkenheid van mensen in armoede bij het beleid stimuleren. Dat is één.

Het tweede is dat mensen in armoede naar de rand van de samenleving geduwd worden en nog veel te vaak vergeten worden door de samenleving. Mensen in armoede hebben geleerd om zich aan de armoedesituatie aan te passen. Ze hebben met andere woorden een eigen cultuurpatroon ontwikkeld. Freire omschrijft dat als "de cultuur van

het zwijgen". Het is dat cultuurpatroon dat doorbroken moet worden, willen maatregelen voor armoedebestrijding de bestaanscondities van mensen in armoede verbeteren. Mensen in armoede moeten m.a.w. aangesproken worden om de 'cultuur van het zwijgen' te doorbreken.

Hierbij moeten we de volgende uitspraak van Freire in het achterhoofd houden: "Ik kan niet voor anderen denken, ik kan niet zonder anderen denken, evenmin kunnen anderen voor mij denken". Participatie is dus een sleutelbegrip en een meerwaarde willen beleidsmakers doelgericht armoede bestrijden.

RIMO Limburg: Je maakt een onderscheid tussen inspraak en participatie?

Melissa Bosmans: Participatie wordt veel te vaak gebruikt voor alles wat met inspraak te maken heeft. Op alle overheidsniveaus zijn er heel wat inspraakorganen opgericht. Maar participeert iedere deelnemer wel?

Participatie gaat vooral over het proces waarbij er tussen de deelnemers sprake is van een betekenisvolle interactie. Daarnaast gaat het ook om een ontwikkelingsproces. Door de interactie komen verschillende meningen van verschillende mensen naar de oppervlakte. Hierdoor kunnen meningen gevormd worden, maar evengoed veranderen. Het gaat om de wederzijdse dialoog die tussen de verschillende partners op gang komt. De problemen van mensen in armoede worden daarbij serieus genomen. Eigenlijk is de wederzijdse dialoog een randvoorwaarde om van kwaliteitsvolle participatie te kunnen spreken.

RIMO Limburg: Beschrijf ons de ideale vorm van participatie.

Melissa Bosmans: De ideale participatievorm bestaat niet, participatie is maatwerk. Het komt erop neer dat lokale besturen een visie op participatie moeten formuleren voordat ze aan de slag gaan met het opstellen van een participatieplan. Op voorhand moeten ze een aantal keuzes maken. Zo moeten ze kiezen in welke beleidsfasen ze participatie willen inbouwen en welk participatieniveau ze willen hanteren.

Het participatieniveau is afhankelijk van dat wat beleidsmakers met participatie willen bereiken. Om het niveau van participatie

te benoemen wordt doorgaans het model van de participatieladder gebruikt (zie schema). De participatieladder bevat 5 treden die ook gezien kunnen worden als participatiemethoden. Door deelnemers zelf de keuze te laten op welke manier ze willen participeren, zal je misschien een trede lager of hoger op de ladder moeten gaan dan vooropgesteld.

RIMO Limburg: Als lokale overheid streeft je de participatie van alle burgers na, niet enkel die van de kansengroepen. Wat maakt hen anders? Waarop moet je letten als je met hen de dialoog wil aangaan?

Melissa Bosmans: Mensen in armoede geven niet graag toe dat ze arm zijn. De drempel om de dialoog aan te gaan is m.a.w. hoog. Daarom moeten zij die met mensen in armoede willen samenwerken en hen een stem willen geven rekening houden met een heel aantal randvoorwaarden.

Om te beginnen moet het participatieplan gedragen worden door alle partners die betrokken zullen worden. Waarover wil de ander het hebben? Wanneer wil de ander participeren? Hoeveel invloed wil die hebben? Welke vorm gaat de participatie krijgen? Allemaal vragen waar samen over nagedacht moet worden. Wat willen wij en wat willen zij, die dialoog moeten beleidsmakers durven aangaan. Het beleid wil misschien investeren in gezondheidsprojecten voor mensen in armoede. Maar hebben deze mensen er op dat moment wel een boodschap aan? Er zijn misschien andere dingen die op dat moment voor hen belangrijker zijn. Hierbij ga je als lokaal bestuur eigenlijk rekening houden met de context. Mensen in armoede zijn eerder geneigd te participeren wanneer ze zich verbonden voelen met het thema bv. 'armoede en wonen' of 'armoede en onderwijs'. De thema's en de doelstellingen moeten ook uitdagend genoeg zijn. Thema's waar mensen in armoede van wakker liggen, verschillen wel eens van thema's die politici aanspreken.

Tot slot moeten de deelnemers aangesproken worden op hun capaciteiten. Een belangrijk uitgangsprincipe is "de

SAMEN MET BURGERS

Participatieladder verantwoordelijkheid burgers

Bron: www.jouwleefomgeving.be

gelijkheid van intelligenties". Een ontmoeting tussen twee individuen moet een ontmoeting tussen twee specialisten zijn. Beleidsmakers bezitten de theoretische kennis. Mensen in armoede zijn specialist van hun eigen leven en omgeving. Alle deelnemers hebben hun eigenheid vanuit hun rol, functie, maatschappelijke positie,... Daarom moeten we uitgaan van de competenties van mensen en daar extra aandacht aan besteden. Maar let op, participatie is niet vanzelfsprekend. Het is een proces dat tijd vraagt, maar zeker de investering waard is.

RIMO Limburg: Het tweede deel van je rapport is de neerslag van interviews die je deed. Je sprak met negen armoedeverenigingen en met de lokale besturen van de gemeenten waar ze gevestigd zijn. Het resultaat is een vat vol tips, zeg je zelf.

Melissa Bosmans: Uit de ervaringen in de 9 gemeenten hebben we inderdaad heel wat tips kunnen distilleren. Tips zowel voor armoedeverenigingen die willen wegen op het lokaal beleid, als voor lokale overheden die kansengroepen bij hun beleid willen betrekken.

Eerst en vooral geven we mee hoe lokale besturen en verenigingen met elkaar kennis kunnen maken. Verder zoomen we in op de verschillende mogelijkheden waarover een lokaal bestuur beschikt om armoedeverenigingen te ondersteunen. Hier gaat het van financiële ondersteuning tot logistieke en personele ondersteuning, maar ook over promotie of bekendmaking.

Vervolgens hebben we het over de verschillende samenwerkingsmogelijkheden. Zo kunnen armoedeverenigingen bv. de drempel om naar het OCMW te gaan verlagen. Beide kunnen ook samenwerken bij het organiseren van activiteiten. Armoedeverenigingen kunnen ingeschakeld worden om beleid op maat van de meest kwetsbaren te maken, ... Daarbij hebben we ook aandacht voor de randvoorwaarden, de meerwaarde en de valkuilen van deze onderlinge samenwerking. KB

Enkele tips uit deel 2 van het rapport

- 1 Eén aanspreekpunt.** Voor een armoedevereniging is het niet makkelijk om te weten met welke vraag je bij wie moet zijn binnen een lokaal bestuur. Daarom is het handig een vaste contactpersoon aan te duiden. Werkt je gemeentebestuur en je OCMW goed samen, dan kan één aanspreekpunt voor beide instanties volstaan.
- 2 Overzicht subsidiemogelijkheden.** Maak een overzicht van alle subsidiemogelijkheden waarvan een armoedevereniging gebruik kan maken. Denk daarbij niet enkel aan specifieke subsidies m.b.t. armoede en welzijn, maar vermeld ook de vele 'gewone' subsidiereglementen. Misschien kan een armoedevereniging voor een specifieke activiteit op dezelfde manier subsidies krijgen als elke andere vereniging. Let ook extra op een heldere en begrijpelijke taal.
- 3 Koppel terug.** Heb je advies ingewonnen van een armoedevereniging, vergeet dan niet terug te koppelen. Wat heb je met het advies gedaan? Waartoe heeft het geleid? Door je terugkoppeling geef je erkenning en het gevoel dat de vereniging echt meetelt.
- 4 Oor te luisteren.** Doordat een armoedevereniging dagelijks contact heeft met de doelgroep, vangt zij veel signalen op en kan zij je vertellen hoe je bepaalde zaken beter zou aanpakken. Door de ervaring van armoede in het dagelijkse leven heeft ze oog voor kleine dingen waar professionelen vaak aan voorbij gaan. Vaak is de achterliggende bedoeling van maatregelen wel goed, maar schort er iets aan de uitwerking. Leg je oor te luisteren!

Het onderzoeksrapport lag aan een basis van de druk bijgewoonde trefdag van 24 november. Hierop ontmoetten vrijwilligers en ondersteuners uit de armoedeverenigingen en ambtenaren en beleidsmensen uit de gemeenten en OCMW's elkaar. Een exemplaar van het rapport kan je bestellen via een mailtje naar info@rimo.be of downloaden via http://www.rimo.be/publicaties/eigen_uitgaven.html.

Houthalen-Helchteren en Warm Hart in de kijker

Armoedevereniging Warm Hart: "Het sociaal overleg kwam er op onze vraag. Thema's zoals mobiliteit belangen immers ook mensen in armoede aan."

Op vraag van de provincie geeft RIMO Limburg Houthalen-Helchteren methodologische ondersteuning bij de uitbouw van een structureel armoede-overleg. Samen met de gemeente en de armoedevereniging Warm Hart werken we zo aan een format die overdraagbaar is naar andere gemeenten. Een belangrijk hoofdstuk in ons onderzoeksrapport 'Een bruisend beleid' besteden we aan het experiment in Houthalen-Helchteren. Hier lichten we al een tip van de sluier op.

Over 'have not en 'are not'

De wortels van Warm Hart vzw zijn terug te vinden in 2004. Een toenmalige RIMO-opbouwwerker voelde dat er nood was aan een vereniging waar armen het woord nemen. Na vele gesprekken met de buurt en de omgeving vond zij twee vrijwilligers, Rudi en Magda, bereid om het initiatief te trekken. Om te beginnen zijn de vrijwilligers op zoek gegaan naar een geschikte locatie. In die zoektocht vonden ze in de burgemeester van de gemeente een partner die samen met Bart Demytinaere peter werd van de vereniging. Al snel hadden Rudi en Magda door dat er voor de vereniging een breed draagvlak binnen de gemeente nodig was. Het ontstaan van het "sociaal

overleg" was een feit. Het sociaal overleg bracht in het prille begin de verschillende buurtwerkingen samen met de vereniging. Later werd het uitgebreid met een vertegenwoordiging vanuit het schepencollege en het OCMW.

Het lokaal bestuur aan het woord

Welke visie heeft het lokaal bestuur van Houthalen-Helchteren op samenwerking met Warm Hart?

Burgemeester Alain Yzermans: De sociale functie die de armoedevereniging heeft, hangt samen met de sociale lijnen binnen de gemeente. Houthalen-Helchteren is een kansrijke gemeente, maar ook een kansarme. We proberen inspanningen te doen voor iedereen, ook voor zij die tussen de mazen van het net glippen. Warm Hart heeft dan ook onmiddellijk aansluiting gevonden binnen het lokaal sociaal beleid, onder het thema armoedebestrijding.

Wat maakt de onderlinge dialoog mogelijk?

Burgemeester Alain Yzermans: "We hebben respect voor elkaar onderling",

zeggen zij, "maar ook voor jullie en jullie voor ons." Het is in die vorm dat we de dialoog kunnen handhaven. Daarenboven zijn nieuwe en vernieuwende initiatieven belangrijk. Vandaag zitten we samen rond de tafel om een 'sociale kruidenier' te realiseren in Houthalen-Helchteren. Ze zijn heel dankbaar, maar ook heel kritisch, en dat vind ik goed.

Diensthoud sociaal huis, Erik Vangeneugden: Inderdaad, de vereniging zoekt de vernieuwing op. Een vereniging als Warm Hart moet zelfbevrijdend vanuit de eigen mogelijkheden werken. Vanuit het beleid en de administratie kunnen we ze op de haalbaarheid van projecten duiden en dit zonder in te grijpen. Een sociale kruidenier opstarten is niet niks. Het is een heel groot project waarbij ze de steun van het lokaal bestuur zeker kunnen gebruiken. Stap voor stap gaan we vooruit, zonder hun ambitie teniet te doen.

Wat verwachten jullie van de samenwerking?

Burgemeester Alain Yzermans: Dat we in ieder geval op dit elan verder kunnen gaan, maar ook dat de vereniging nog meer zijn plaats gaat verankeren binnen de administratie.

Burgemeester Yzermans: "Warm hart is heel dankbaar, maar ook heel kritisch en dat vind ik goed."

Diensthoud sociaal huis, Erik Vangeneugden: Ze bereiken een doelgroep die voor ons minder toegankelijk is. Zij kunnen hem toeleiden naar de hulpverlening waar ze zelf geen zorg voor kunnen dragen. Tevens kunnen ze ons vertellen waar de doelgroep mee zit, wat hen bezig houdt. Bij Warm Hart kunnen we toetsen of de initiatieven die wij ontplooiën aansluiting vinden bij de doelgroep. Ze zijn het best geplaatst om in te schatten wat aanslaat.

Welke meerwaarde heeft dit voor een lokaal bestuur?

Burgemeester Alain Yzermans: Ze dwingen er ons toe om door een andere bril te kijken, een bril van mensen in armoede. Ze dwingen ons om in al onze projecten na te denken over hoe we mensen die anders uit de boot zouden vallen te benaderen. Dan is Warm Hart een hefboom om ook deze groep te bereiken. Magda en Rudi zijn geen klagers, ze proberen ook zelf oplossingen aan te reiken.

Warm Hart is een belangrijke partner binnen het lokaal sociaal beleid. Het lokaal bestuur koos ervoor om de vereniging een adviserende rol te geven. Hoe staat het daarmee?

Diensthoud sociaal huis, Erik Vangeneugden: RIMO Limburg ondersteunt ons hierin. We hadden het voordeel dat het sociaal overleg al bestond. Het overleg werd uitgebreid met een OCMW-raadslied en het Jeugdwerk Meulenberg. Het sociaal overleg heet voortaan 'Armoedeplatform Houthalen-Helchteren'. Het moeilijke waar we nu nog wat op stoten is de inhoud. Waarover moet het armoedeplatform adviseren? En hoe slagen we erin alle betrokkenen te informeren over de vele beleidskeuzes die de gemeente moet maken. Het beleid is met zoveel dingen bezig.

Warm Hart aan het woord

Hoe is de samenwerking met het lokaal bestuur ontstaan?

Rudi: Bij de opstart van de vereniging ging het al vlot met de samenwerking tussen mensen in armoede en het beleid. Na een

jaar stapten we naar het beleid met de vraag om een sociaal overleg op te starten. De toenmalige schepenvan welzijn heeft dan de veldwerkers en de mensen van het beleid rond de tafel geroepen en sindsdien is de samenwerking een feit. We komen nu een viertal keer per jaar samen.

Waarom wilden jullie een overlegorgaan oprichten?

Rudi: Het sociaal overleg kwam er op vraag van de vereniging omdat we van mening waren dat thema's zoals mobiliteit ook mensen in armoede aanbelangden en omdat we van mening waren dat dit een beleidsaangelegenheid was.

Hoe is de betrokkenheid bij het lokaal sociaal beleid verlopen?

Rudi: Dat is heel vlot verlopen. Eerst was er een gesprek over wat wij prioritair vonden. Nadien volgde een verslag waar wij, mensen in armoede, nog onze mening over mochten geven. Vervolgens hebben we daaruit prioriteiten moeten selecteren die opgenomen werden in het lokaal sociaal beleidsplan. De thema's waar wij belang aan hechten, zijn erin terug te vinden, een bewijs dat we echt mee tellen.

Wat vinden jullie van de omvorming van het sociaal overleg tot het armoedeplatform?

Rudi: Hoe uitgebreider de groep, hoe meer vertrouwen we hebben. Het is erop vooruit gegaan.

Welke belangrijke meerwaarde heeft deze samenwerking voor jullie vereniging?

Rudi: De meerwaarde van het armoedeplatform is dat we met onze vragen rechtstreeks terecht kunnen bij de persoon in kwestie. Er komt ook meer druk op de ketel om ideeën om te zetten in een taal waar het beleid mee aan de slag kan.

RIMO Limburg aan het woord

Melissa: Om te beginnen zijn we met elke partner van het sociaal overleg apart gaan

praten. Zo hadden we een gesprek met de schepenvan welzijn, het diensthoud van het OCMW, de vereniging Warm Hart, ... Op basis van die gesprekken deden we een eerste voorstel. Dat ging van een missie tot het engagement van de partners en de vernieuwde samenstelling. Dat voorstel hebben we dan besproken met alle partners samen.

Op die manier zijn we gekomen tot een gedragen concept voor het 'armoedeplatform' in Houthalen-Helchteren waarin elke partner zich kan vinden. Dit concept hebben we dan ook op de stuurgroep lokaal sociaal beleid voorgesteld. We hebben al een lange weg afgelegd. Samenwerking en participatie vraagt om een afstemmingsproces en daar moet veel aandacht aan geschonken worden.

RIMO-onderzoeker Melissa Bosmans: "Aan het afstemmingsproces moet veel aandacht geschonken worden."

RIMO Limburg als ondersteuner

Onze RIMO-opbouwwerkers brachten kansengroepen samen in een druk bijgewoond prioriteitendebat over het lokaal beleidsplan van Maasmechelen.

Soms zat een lokaal bestuur met de handen in het haar. Hoe kunnen we de kansengroepen bij de opmaak van het lokaal sociaal beleidsplan betrekken? RIMO Limburg kon op die momenten waardevolle ondersteuning bieden.

Participaties als core business

Participatie van achtergestelde groepen behoort immers tot onze core business. Bovendien staan wij dankzij onze vele

lokale projecten rechtstreeks in contact met kwetsbare groepen. In tal van onze projecten slaagden onze opbouwwerkers er dan ook in samen met de mensen met wie ze werken, na te denken over een zinvolle invulling van het lokaal sociaal beleidsplan. Daardoor konden heel wat kwetsbare groepen vanuit hun dagelijkse praktijk aanbrengen wat de dienstverlening op sociaal vlak al dan niet te betekenen heeft.

José Claes van de Draaischijf

“Door het overleg worden we meer au sérieux genomen”

José Claes: “Dankzij onze RIMO-opbouwwerker gaan er veel deuren voor ons open. Er wordt rekening gehouden met onze inbreng.”

Beringen - José Claes is voorzitter van de Draaischijf in Beringen, een vereniging waar armen het woord nemen. Samen met nog een vijftal vrijwilligers zet zij stappen naar het beleid.

“Voor de vorming van onze leden werken we samen met het OCMW. Zo organiseerden we onlangs samen een vorming over misleidende reclame. We zitten ook in werkgroepen van het lokaal sociaal beleid. En daar wordt rekening gehouden met onze inbreng. Bijvoorbeeld, voor het opladen van budgetmeters moest je vroeger aanschuiven aan het loket in het gemeentehuis. Veel mensen voelden zich daar bekeken. Binnenkort verhuist deze dienst naar het OCMW. Daar voelt men zich meer op zijn gemak. In dezelfde werkgroep leerden we ook dat als je de deur niet opendoet voor infrax als die je stroom komt afsluiten, je dat achteraf een pak geld kan kosten.”

Participeren aan het beleid blijft voor kwetsbare groepen echter niet vanzelfsprekend. Onze opbouwwerkers moeten daarvoor stap voor stap met hen op weg gaan en hen sterker maken. Ze leren hen hun bekommernissen te verwoorden, het woord te nemen, los van hun persoonlijke situatie te denken, ... Vaak gaan ze in tandem met hen de dialoog met het beleid aan.

Blijvend betrekken

En met de opmaak van het beleidsplan is het verhaal niet af. Ook op de vraag hoe kansengroepen blijvend betrekken bij het beleid, weet RIMO Limburg in veel gevallen een passend antwoord te bieden. Soms staat RIMO Limburg mee aan de wieg van een lokaal armoedeplatform (cf. Houthalen-Helchteren p. 4-5). In andere gevallen is er een gestructureerd overleg ontstaan tussen de buurt en het lokale bestuur. Allemaal initiatieven die een forum bieden aan kansengroepen om hun bekommernissen met het beleid te delen en een opportuniteit voor het beleid om meer gedragenheid te creëren.

Op bovenlokaal vlak wakkeren we tot slot het participatiedenken bij de lokale besturen aan via studiedagen en publicaties. CM

Armoedeforum

“Vorig jaar hebben we samen met de schepen van welzijn het armoedeforum opgestart. Dat is een soort adviesraad die bestaat uit vrijwilligers van verenigingen zoals de onze. Wij bepalen zelf de agenda. Zo hadden we het onlangs over de klusjesdiensten. Die rijzen de laatste tijd als paddenstoelen uit de grond maar hanteren elk een ander tarief. Verder kwamen we ook tot een regeling met het OCMW voor mensen in budgetbeheer die bij ons komen eten. Voor die mensen mogen wij nu rechtstreeks naar het OCMW een onkostennota opsturen. Maar zonder de steun van Liesbeth, onze RIMO-opbouwwerker, kunnen we niet verder. Zij is ons vangnet. Dankzij haar gaan er veel deuren voor ons open.” JL

Niet alleen crisis zorgt voor onzekerheid

Dirk Geldof publiceerde onlangs het boek ONZEKERHEID. Overleven in de risicomaatschappij. Hoe hard zijn boodschap ook klinkt, Geldof noemt het een positief boek. RIMO-magazine praat met de auteur.

RIMO Limburg: De verzekeringspolissen, hospitalisatieverzekeringen en dergelijke stapelen zich op. We zijn nog nooit zo goed verzekerd geweest. Waarom dan die titel?

Geldof: De materiële welstand was inderdaad nooit zo groot, zelfs met de crisis. De medische wetenschap vordert dag na dag, het peil van ons onderwijs is heel hoog... Toch voelen veel mensen zich onzeker. De zekerheid in onze welvaartstaat takelt af.

RIMO Limburg: Wat zijn volgens jou de grote lijnen in onze maatschappij die onzekerheid voortbrengen?

Geldof: De sociale strijd in de westerse wereld draait vandaag niet langer om de verdeling van de rijkdom, maar om de verdeling van risico's. Die risico's moet je mondiaal zien. Klimaatverandering dreigt wereldwijd. In zekere zin zijn ecologische risico's daarom ook democratisch. Iedereen wordt getroffen door smog, fijn stof en zure regen. De crisis en de globalisering confronteren ons ook met de sociaal-economische risico's.

RIMO Limburg: Zijn dergelijke ecologische risico's geen 'ver-van-ons-bed'-verhaal?

Geldof: Absoluut niet! Ook bij ons zullen

we de gevolgen van de klimaatopwarming dragen. Maar ecologische risico's hebben even goed betrekking op lokale dossiers, zoals de inplanting van hinderlijke of gevaarlijke bedrijven, verbrandingsovens, nieuwe wegen, ... Het gaat ook over ons dagelijks consumptiegedrag, onze ecologische voetafdruk. Daarbij is er vandaag onvoldoende aandacht voor de sociale kant van ecologische risico's. Mensen met lage inkomens hebben vaak niet de middelen om hun woning te isoleren.

RIMO Limburg: Zeg je nu dat ecologische en economische risico's samenhangen?

Geldof: Niet alleen ecologische en economische risico's. Alle risico's grijpen in elkaar. De ecologische problemen zullen de energie onbetaalbaar maken voor mensen met lage inkomens. En het economisch systeem confronteert de mensen dan weer met het risico op job- en inkomensverlies, werkloosheid en armoede. Het gaat ook om het risico op burn-out omdat de eisen op de werkvloer stijgen. Dit hangt dan weer samen met de groeiende tijdsdruk en de individualiseringsrisico's. Alles hangt samen.

RIMO Limburg: In je boek spreek je veel over de migratierisico's. Waarom vind je die zo belangrijk?

Geldof: Migratie verandert onze maatschappij ingrijpend. Migratierisico's en de problemen die hieruit voortvloeien staan hoog op de agenda. Denk maar aan het hoofddoekendebat. Ik geloof

dat er meer en meer sprake is van transnationaliteit. Mensen migreren maar houden contact met de familie in het land van herkomst. Via GSM en internet, via Western Union voor geldtransfers en via schotelantennes voor televisie. Steeds meer migranten leven in twee of meer werelden. Multiculturaliteit is volgens mij achterhaald. Het is een behoudzuchtig begrip: 'integratie met behoud van eigen identiteit'. Maar er is meer nodig dan naast elkaar leven. We moeten het wij/zij denken, de of-Belg of-migrant vervangen door de en/en-logica. Samenleven vertrekt vanuit respect voor het anders zijn en vanuit de erkenning van de bestaande samenlevingsconflicten. Dat laatste is cruciaal, want zij doen de onzekerheid bij zulke snelle veranderingen omslaan in angst voor de ander.

RIMO Limburg: 'Onzekerheid erkennen' is één van de stellingen die regelmatig terugkomt in uw boek. Maar met een beter begrip zijn de risico's toch niet verdwenen?

Geldof: Natuurlijk niet! Maar bewustwording is een eerste vereiste. De manier waarop we vandaag welstand produceren, vergroot zowel de ecologische risico's als de sociale ongelijkheid en scheidt meer onzekerheid. Toch geloof ik dat een ander beleid mogelijk is. Een beleid waarbij een structurele aanpak van de risico's samengaat met voldoende sociale zekerheid. Daarom noem ik mijn boek positief! PW

Uitdagingen voor de welzijnssector

Op 16 oktober sprak Dirk Geldof in Hasselt over zijn boek. De lezing was een gezamenlijk initiatief van RIMO-Limburg, Vormingplus en het Provinciebestuur. Dirk beschreef erg raak de realiteit die schuilgaat achter individuele probleemsituaties of achter cijfers.

De **powerpoint** van Geldofs verhaal is terug te vinden via <http://www.rimo.be/publicaties/andere.html>

Dirk Geldof, Onzekerheid. Over leven in de risicomaatschappij, Acco, 2009, €20.

Dirk Geldof: “De sociale strijd in de westerse wereld draait vandaag niet langer om de verdeling van de rijkdom, maar om de verdeling van risico's”.